

Sygn. akt V CSK 176/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w T.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 października 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 7 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) oddala wniosek Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej
Skarbu Państwa o zwrot kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód A. K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 listopada 2013 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K. przez oddalenie powództwa o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia w całości.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Cel ten może być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających jego realizację. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy w złożonej skardze kasacyjnej wskazano i należyście umotywowano przesłanki wynikające z art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania jeżeli spełniony jest ten wymóg przynajmniej w odniesieniu do jednej z nich.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym wypadku wskazane przyczyny zachodzą. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Powód oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. podnosząc, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych powodujących rozbieżności poprzez rozstrzygnięcie, „czy przepisy postępowania karnego, a to art. 2, 4, 5, 7, nakładają na organy procesowe szczególne obowiązki, które są na tyle dostatecznie skonkretyzowane, że ich naruszenie lub zaniechanie ich wypełnienia może być samodzielną podstawą dochodzenia roszczeń opartych na treści art. 417 kodeksu cywilnego, czy też te przepisy postępowania karnego nie konkretyzują szczególnych obowiązków i mogą być, w przypadku ich naruszenia lub zaniechania wypełniania obowiązków w nich opisanych, podstawą dochodzenia roszczeń opartych na treści art. 417 kodeksu cywilnego”. Zdaniem skarżącego zagadnienia te mają charakter uniwersalny, gdyż ich wyjaśnienie jest niezbędne dla usunięcia wątpliwości co do podstawowych zasad prawa, jaką jest zasada korelacji praw i obowiązków uczestników obrotu prawnego i negatywnych dla niego konsekwencji bezczynności uprawnionego.

W ocenie Sądu Najwyższego powyższa przyczyna nie usprawiedliwia przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanej do rozpoznania. Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m. in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, o charakterze rzeczywistym. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna nawiązywać do przesłanek przedsądu, a ponadto stanowić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Skarżący w istocie odwołuje się do potrzeby dokonania interpretacji przepisów kodeksu postępowania karnego, w szczególności w zakresie tego czy zawierają one dostatecznie skonkretyzowane obowiązki organów procesowych, co wykracza poza kognicję sądu rozpoznającego sprawę cywilną o naprawienie szkody. Podstawą rozstrzygnięcia o oddaleniu powództwa było bowiem stwierdzenie braku przesłanki bezprawności organu władzy publicznej i do niej powinien ewentualnie odwoływać się powód. Niemniej i tak zagadnienie wykładni przepisów związanych z odpowiedzialnością Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej odpowiedzialności nie wymagałoby ponownie zajęcia stanowiska w związku z dokonaniem jej niedawno w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2014 r., V CSK 349/13, (nie publ.), z dnia 9 sierpnia 2012 r., V CSK 153/11 (nie publ.). Przyjęto, że możliwość przypisania odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbowi Państwa za zaniechanie istnieje nie tylko w sytuacji niepodjęcia działania, do którego był on zobowiązany na podstawie przepisu prawa, przewidującego na czym konkretnie powinno polegać zachowanie Skarbu Państwa, aby do szkody nie doszło, gdyż wyjątkowo dopuścić je należy także w wypadku naruszenia powinności niezindywidualizowanej obowiązkiem działania, nałożonym przepisem prawa materialnego publicznego.

Z tych względów uznając, że nie zachodzi podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. postanowił jak wyżej.

Wniosek Prokuraturii Generalnej o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym oddalono z uwagi na zasadę słuszności, uwzględniając charakter dochodzonego roszczenia, okoliczności sprawy, wynik postępowania i sytuację majątkową powoda (art. 102 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

